

วรรณคดีที่เกี่ยวข้อง

สำหรับงานวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคำศัพท์ภาษาอังกฤษจาก แดบวิดิทัศน์ที่มีเทคนิคการเปลี่ยนขนาดภาพต่างกันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 นี้ ผู้วิจัยได้ศึกษา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยสามารถแบ่งออกได้เป็น 5 หัวข้อ ดังต่อไปนี้ คือ

1. คุณค่าของโทรทัศน์ต่อการศึกษา
2. การผลิตรายการวิดิทัศน์เพื่อการศึกษา
3. การเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา
4. การสอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษ
5. บทบาทของแดบวิดิทัศน์กับการสอนภาษาอังกฤษ

คุณค่าของโทรทัศน์ต่อการศึกษา

ในบรรดาสื่อมวลชนที่มีบทบาทสำคัญมากในการให้การศึกษา คือ วิทยุ และ โทรทัศน์ โทรทัศน์นั้นอยู่ในฐานะที่ดีมาก เพราะจะสามารถที่จะให้เห็นถึงภาพและได้ยินเสียง สามารถที่จะให้ความรู้ในทุกรูปแบบตั้งแต่ความรู้ง่าย ๆ ไปหาขบวนการที่ซับซ้อนได้ เป็นเครื่องมือที่สามารถจะสอนได้เหมือนกับสอนโดยครูโดยตรงเหมือนกัน (พินิต วัฒน, 2520: 11)

เมื่อพิจารณาคูคุณค่าพิเศษของโทรทัศน์ที่มีต่อการศึกษาแล้วจะเห็นได้ว่ามีอยู่หลายประการ ซึ่ง ชม ภูมิภาค (2515: 50-51) กล่าวไว้ดังนี้

1. เป็นเครื่องมือที่จะเข้าถึงคนหมู่มากได้พร้อม ๆ กันโดยสะดวกและประหยัด
2. เป็นการผสมผสานส่วนที่ดีที่สุดของวิทยุและโทรทัศน์เข้าด้วยกัน
3. เป็นเครื่องมือที่สามารถเอาชนะอุปสรรคของการเรียนรู้หลายประการ เพราะสามารถที่จะเสนอความคิดสำคัญสร้างทัศนคติให้ข่าวสารสำคัญ โดยไม่จำเป็นต้องมีความสามารถทางภาษาสูง หรือต้องอยู่ ณ สถานที่เหตุการณ์นั้นด้วย

4. เป็นการขยายความสามารถส่วนตัวของครูที่เก่ง ๆ หรือผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในด้านใดด้านหนึ่งโดยเฉพาะให้ถึงผู้รับมาก ๆ
5. โทรทัศน์จะช่วยให้เกิดการปรับปรุง และพัฒนาการทางสังคมที่สำคัญ
6. มีความปัจจุบันทันด่วน ทำให้ผู้รับสนใจมากและยอมก่อให้เกิดการเรียนรู้สูง
7. โทรทัศน์สามารถนำเสนออุปกรณ์การศึกษาอื่น ๆ เช่น ของจริง รูปภาพ ภาพยนตร์ และอื่น ๆ เข้ามาใช้ร่วมกันด้วยความสะดวก การใช้อุปกรณ์การศึกษาหลายอย่างร่วมกันเช่นนี้ ย่อมทำให้ผู้เรียนเข้าใจดี
8. การวิจัยพบว่า โทรทัศน์ใช้สอนหลักการ ความคิดรวบยอด และกฎเกณฑ์ได้ผลดีที่สุด

ร่วมศักดิ์ แก้วปลั่ง (2528: 142-143) ให้ความเห็นเกี่ยวกับคุณค่าของโทรทัศน์ทางการศึกษาในห้องเรียนไว้ว่า

1. โทรทัศน์เป็นอุปกรณ์อันสำคัญในการสอน และการเรียนของนักเรียน โดยใช้ได้กับทุกระดับชั้น ตั้งแต่ประถม มัธยม วิทยาลัยและชั้นอุดมศึกษา ตลอดจนการศึกษานอกระบบโรงเรียน
2. เป็นแหล่งวิทยาการอันสมบูรณ์ โทรทัศน์เป็นแหล่งเผยแพร่ภาพการสอนไปได้ไกล และกว้างขวาง นักเรียนมีโอกาสรับประสบการณ์จากบทเรียนที่ครูโทรทัศน์ได้เลือกสรรแล้วเป็นอย่างดี
3. ช่วยปรับปรุงการสอนของครูประจำชั้นและประจำวิชา ครูประจำการสามารถจดจำตัวอย่างหรือกลวิธีในการสอนที่ดี หรือในแขนงวิชาที่ตนไม่ถนัดจากครูสอนทางโทรทัศน์ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญในแต่ละสาขาวิชาเหล่านั้น แล้วนำไปปรับปรุงการสอนของตนให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพดีขึ้น ทำให้เกิดผลดีแก่นักเรียนอีกด้วย
4. ใช้ในการสาธิตอย่างได้ผล ในบทเรียนที่มีการแสดงเป็นตัวอย่าง วิชาที่มีการปฏิบัติจริง ๆ เช่น การทดลองในวิชาวิทยาศาสตร์ ชีววิทยา เคมี ศิลปะ ขับร้องดนตรี ละคร หรือการแสดงกิจกรรมในวิชาอื่น ๆ นอกจากนี้โทรทัศน์ยังช่วยการสอนแบบจุลภาค และช่วยนักศึกษาฝึกสอนอาจารย์นิเทศน์ โดยถ่ายเป็นแถบวีดิทัศน์แล้วนำออกฉายเพื่อประเมินผลการสอนของตนเอง จะได้อาสาทางปรับปรุงแก้ไขการสอนของตนให้ดียิ่งขึ้น
5. สามารถบันทึกเป็นเทปภาพได้ ในการออกรายการโทรทัศน์นั้นสามารถทำการสอนล่วงหน้าแล้วบันทึกเทปออกรายการภายหลังได้ สามารถจัดข้อผิดพลาดในการสอน โดยลบทิ้งแล้วอัดทับใหม่ก่อนที่จะนำเทปไปออกรายการ ทำให้การเรียนการสอนดำเนินไปโดยถูกต้องและมีคุณภาพตลอดรายการ นอกจากนี้สามารถนำเทปนั้นไปออกรายการสอนในสถาบันอื่น ๆ ได้ภายหลัง โดยผู้สอนไม่ต้องเดินทางไปสอนจริง ๆ
6. ใช้ร่วมกับโสตทัศนวัสดุอุปกรณ์อื่นได้ดี ในการสอนทางวิทยุ และโทรทัศน์ทุกครั้ง

ความรู้ที่เสนอทางโทรทัศน์นั้นเสนอได้มากและหลายทาง โดยสามารถใช้อุปกรณ์การสอนต่าง ๆ เช่น ภาพยนตร์ สไลด์ फिल्मสตริป เทปบันทึกเสียง รูปภาพ แผนภูมิ แผนสถิติ ของจริง หุ่นจำลอง หรืออุปกรณ์อื่น ๆ ร่วมกับการสอนทางโทรทัศน์ได้เป็นอย่างดี

7. สามารถผลิตรายการได้ทั้งในและนอกห้องส่ง บทเรียนทางโทรทัศน์ที่อยู่ในหรือนอกห้องเรียน อาจถ่ายทอดไปยังเครื่องรับที่อยู่ในห้อง หรือไปยังเครื่องรับในที่ใดซึ่งอยู่ในระยะทางไกล ๆ และอาจใช้แลกเปลี่ยนรายการระหว่างสถานีของแต่ละสถานีได้อีกด้วย

8. โทรทัศน์ใช้สอนกับนักเรียนจำนวนมาก บทเรียนทางโทรทัศน์ที่มีครูสอนเพียงคนเดียว อาจถ่ายทอดรายการไปยังนักเรียนเป็นจำนวนมาก เช่น ห้องเรียนขนาดใหญ่ หรือห้องอื่น ๆ พร้อมกันหลายห้อง นับว่าประหยัดในด้านเวลา อุปกรณ์ จำนวนครูผู้สอน และด้านการเงินเป็นอย่างมาก

ประหยัด จิระวรพงศ์ (2522: 147) ได้กล่าวถึงความสำคัญของโทรทัศน์ว่า นับวันโทรทัศน์จะยังมีอิทธิพลต่อการให้การศึกษาในระดับต่าง ๆ มากยิ่งขึ้น ซึ่งมีปัญหาจำนวนประชากรนักเรียนเพิ่มขึ้น และต้องการความรู้มากขึ้น การขาดแคลนผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านก็ประสบปัญหาตามมานักวางแผนการจัดการศึกษาจำเป็นต้องแสวงหาแนวทางในการนำเทคโนโลยี เพื่อช่วยแก้ปัญหาเหล่านี้ให้ได้ ตลอดจนสามารถพัฒนาคุณภาพของประชาชนที่ได้ผลอย่างรวดเร็ว และประหยัด โทรทัศน์เห็นจะเป็นเครื่องมือที่มีประโยชน์มากที่สุดที่จะนำมาใช้ เพราะสามารถเสนอเรื่องราวและทักษะต่าง ๆ ได้ดีตามสภาพการเช่นนี้

ในปัจจุบันโทรทัศน์มีบทบาทและคุณประโยชน์ต่อการเรียนการสอนอย่างยิ่ง มีนักการศึกษาและนักเทคโนโลยีการศึกษาได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับโทรทัศน์ไว้มากมายพอสรุปได้ว่าโทรทัศน์การสอนมีคุณค่า และประโยชน์ต่อการเรียนการสอนมากกว่าสื่อการสอนประเภทอื่น ๆ ใช้เป็นสื่อการสอนสอนนักเรียนได้จำนวนมาก ให้ผลคุ้มค่ากับเวลาและงบประมาณที่ต้องลงทุนไป

มนตรี ผลาวงศ์ (2527: 37-38) กล่าวถึงประเภทของโทรทัศน์ไว้ว่าโทรทัศน์แบ่งออกได้ 3 ประเภทดังนี้

1. โทรทัศน์เพื่อการค้า (Commercial television) หมายถึง โทรทัศน์ที่มีการโฆษณาสินค้าเป็นจุดหมายสำคัญ รายการที่ออกอากาศส่วนใหญ่เป็นไปตามความพอใจของผู้ให้ความอุปถัมภ์รายการ รายการโทรทัศน์ที่ออกอากาศในบ้านเราจึงเป็นไปอย่างไม่มีสาระ อันที่จริงการใช้รายการโทรทัศน์จากสถานีโทรทัศน์เพื่อการค้ามาเป็นประโยชน์กับการศึกษาของมวลชนที่อยู่ทางบ้าน อาจทำได้อย่างดีเยี่ยม ถ้าจัดรายการโทรทัศน์ประเภทนี้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด โดยสำรวจความเห็นจากกลุ่มผู้ชมเป้าหมาย (Target audience) ของสถานีมาเป็นข้อมูลกำหนดรายการ และ

รายการการสอนก็อาจอาศัยสถานีโทรทัศน์ประเภทนี้ออกอากาศรายการซ้ำกันได้ เพื่อให้นักเรียนเรียนทบทวนพร้อมกับครอบครัวที่บ้าน เช่น รายการฟุตบอลอเมริกัน บาสเกตบอล วอลเลย์บอล ฯลฯ เป็นภาพเคลื่อนไหวอย่างช้า (Slow Motion) ทุกมุมที่นำมาเปิด (Play back) ให้เราดูได้ทันทีพร้อมคำอธิบายที่เป็นประโยชน์ ก็จะเกิดคุณค่าทางการศึกษาที่ดีแก่เยาวชนนักเรียน

2. โทรทัศน์เพื่อการศึกษา (Educational television) หมายถึงโทรทัศน์ที่จัดรายการเพื่อสร้างเสริม และสนับสนุนการสอนของครูในห้องเรียน ตลอดจนการสอนทางโทรทัศน์โดยตรง ออกอากาศเพื่อให้ความรู้ทั่ว ๆ ไปกับมวลชนของชุมชน ซึ่งเป็นการเสริมหรือเพิ่มความรู้แก่ผู้ที่อยู่กับบ้าน หรือรายการบางครั้งก็อาจจะเป็นรายการสอนวิชาบางวิชาแบบที่สอนในโรงเรียนด้วยก็ได้ โทรทัศน์เพื่อการศึกษาของไทยอย่างแท้จริงยังไม่มี มีแต่รายการที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อการศึกษา แต่อาศัยการออกรายการในสถานีโทรทัศน์เพื่อการค้า เช่น รายการโทรทัศน์ของศูนย์เทคโนโลยีการศึกษา กรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ ออกรายการภาคฤดูร้อน ฯลฯ

3. โทรทัศน์เพื่อการสอน (Instructional television) หมายถึง โทรทัศน์ที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อการสอนโดยเฉพาะ หรือเพื่อสอนเสริมเพิ่มเติมบทเรียนส่วนใหญ่จะใช้ภายในบริเวณสถานศึกษาหรือสถาบันการศึกษาชั้นสูงต่าง ๆ เช่น มหาวิทยาลัย วิทยาลัยครู และตามโรงเรียน รายการที่สร้างขึ้นมาจะเป็นรายการที่ใช้สอนในวิชาตามหลักสูตรปัจจุบัน การศึกษาทางไกลทำให้โทรทัศน์การสอนได้ขยายไปถึงเครื่องรับตามบ้านของกลุ่มผู้ชม เช่น รายการโทรทัศน์ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช และรายการของมหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่เข้าเวลาของสถานีโทรทัศน์เพื่อการค้าออกอากาศรายการ

การผลิตรายการวีดิทัศน์เพื่อการศึกษา

แถบวีดิทัศน์สามารถบันทึกภาพและเสียงไว้ในเส้นเทปในรูปของคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า และสามารถลบแล้วบันทึกใหม่ หรือบันทึกซ้ำได้เช่นเดียวกับเทปบันทึกเสียง ขนาดของแถบวีดิทัศน์ที่นิยมใช้กับโทรทัศน์วงจรปิดในสถานศึกษาต่าง ๆ มักมีขนาดกว้าง 1/2 นิ้ว รายการที่ถูกรับบันทึกไว้สามารถนำไปใช้ได้หลายครั้ง และใช้เมื่อใดก็ได้ โดยใช้กับเครื่องบันทึกแถบวีดิทัศน์ (video tape recorder or VTR) (วาสนา ชาวหา, 2525: 114)

ปัจจุบันแถบวีดิทัศน์ได้รับการพัฒนาไปมากกว่าเมื่อ 10 ปีที่ผ่านมา ทั้งทางด้านคุณภาพคุณสมบัติการใช้งาน และขนาดที่เล็กลง คุณภาพของแถบวีดิทัศน์โดยทั่วไปขึ้นอยู่กับขนาดของเทป

ยิ่งใหญ่ยิ่งให้คุณภาพสูง ความเร็วของการเดินเทปและความเร็วของหัวเทปหมุนจะให้ความถี่ที่สูงขึ้น ระบบของการบันทึกสัญญาณภาพ และการออกแบบรูปร่างแถบวีดิทัศน์ของแต่ละบริษัทหรือยี่ห้อของผู้ผลิต

ในการผลิตรายการวีดิทัศน์เพื่อการศึกษา นั้น ต้องมีการสำรวจว่ามีความจำเป็น และต้องการ อย่างไร วางรูปแบบรายการ การจัดงบประมาณ เตรียมงานทางด้านเทคนิค เช่น เครื่องมือต่าง ๆ ตลอดจนถึงติดต่อฝ่ายเทคนิค การถ่ายภาพ การตัดต่อ การเลือกผู้แสดง การชักซ้อมบทโทรทัศน์ การบันทึกภาพ การส่งภาพและการประเมินผล สำหรับการเขียนบทโทรทัศน์นั้น ต้องคิดถึงเรื่องเนื้อหาที่จะเสนอเป็นภาพ และเสียงประกอบกัน การประกอบภาพต้องคิดถึงเรื่องของการใช้มุมกล้อง การเปลี่ยนภาพและเทคนิคอื่น ๆ เพื่อให้ได้ภาพที่ต้องการ ก่อนเขียนบทต้องกำหนดจุดมุ่งหมายให้ชัดเจนเสียก่อนและกำหนดโครงเรื่องบทโทรทัศน์นั้น เมื่อเขียนบทโทรทัศน์ควรระลึกถึงสิ่งต่อไปนี้เป็นคือ บทโทรทัศน์ที่เขียนขึ้นมานั้น ควรเป็นบทที่ง่ายตรงไปตรงมา ต้องแจ้งหัวข้อที่สำคัญให้นักเรียนทราบล่วงหน้าก่อนนำเสนอเนื้อหาตามลำดับ อย่าพยายามใส่เนื้อหามากเกินไป เมื่อจบรายการควรสรุปจุดสำคัญของรายการด้วยทุกครั้งไป (ชม ภูมิภาค, 2524: 30-31)

รัชชชัย สันตติประภา (2529: 18-27) กล่าวถึงขั้นตอนในการผลิตรายการวีดิทัศน์ไว้ว่า ในการวางแผนเพื่อผลิตรายการวีดิทัศน์เพื่อศึกษามีความจำเป็นอย่างมาก เปรียบได้กับการเขียนแบบเพื่อใช้สร้างบ้าน สิ่งแรกที่ผู้ผลิตควรมีความรู้ไว้ก่อน ก็คือขั้นตอนในการผลิต หากผู้ผลิตปฏิบัติตามขั้นตอนต่าง ๆ ที่กำหนด ก็จะทำให้การผลิตรายการวีดิทัศน์ดังกล่าวดำเนินไปอย่างราบรื่น และสำเร็จตามความมุ่งหมาย ขั้นตอนการผลิตรายการวีดิทัศน์มี 13 ขั้นตอนด้วยกัน

1. การวางแผน (planning)

ขั้นนี้ผู้ผลิตรายการจะต้องคำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ ในการผลิตรายการ เช่น เนื้อหา เวลา ค่าใช้จ่าย และผู้ร่วมงาน นอกจากนั้นผู้ผลิตรายการยังจะต้องคำนึงถึง

ก. วัตถุประสงค์และเป้าหมายในการผลิต โดยพยายามที่จะกำหนดให้แจ่มชัดและแน่นอนลงไปว่ามีวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการผลิต

ข. กำหนดหัวข้อเรื่องให้กระชับและรัดกุม ฟังดูแล้วน่าสนใจ

ค. กำหนดบุคคลเป้าหมายว่าเป็นใครบ้าง

ง. ประชุมเจ้าหน้าที่ฝ่ายต่าง ๆ ที่จะช่วยในการงานผลิต เพื่อชักซ้อมและทำความเข้าใจร่วมกันในวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแถบวีดิทัศน์ที่จะจัดทำขึ้น

2. รวบรวมเอกสารและงานวิจัย (collection of materials and research)
รวบรวมข้อมูล และเอกสารที่จำเป็นสำหรับการจัดทำรายการวิดีโอ ตรวจสอบ
ความถูกต้อง รวมทั้งคุณภาพและปริมาณด้วย ซึ่งขั้นนี้มีความสำคัญมาก
3. คัดเลือกเอกสารและข้อมูลต่าง ๆ (selection of materials)
หลังจากรวบรวมและตรวจสอบเอกสารและข้อมูลจากตำรา รายงานการวิจัยต่าง ๆ
ทั้งหมดแล้ว ก็นำมาคัดเลือกเอาเฉพาะที่เกี่ยวข้องและจำเป็นจะต้องใช้ในการเขียนบทรายการ
เท่านั้น
4. เขียนบทวิดีโอ (scenario writing)
ผู้เขียนบทจะนำเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมากำหนดเป็นภาพ และเสียง เป็น
เรื่องเป็นราวตามที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ของบทวิดีโอ เมื่อผลิตแล้วจะเป็นแนวทางในการถ่าย-
ทำและประกอบเรื่องต่อไป
5. การเตรียมบันทึกวิดีโอ (preparation for video recording)
ขั้นนี้เป็นการเตรียมเพื่อการบันทึกภาพตามตารางเวลาในการบันทึกที่กำหนดไว้
วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้มีอะไรบ้าง และใครเป็นผู้รับผิดชอบในแต่ละงานของการถ่ายทำและจะถ่ายทำ
ที่ไหน ในห้องบันทึกภาพ (studio) หรือถ่ายทำนอกสถานที่ (outside studio หรือ outdoor
recording) มีการนัดแนะผู้เกี่ยวข้องในการบันทึกภาพให้พร้อม เพื่อให้งานเป็นไปอย่างสำเร็จ
ลุล่วง
6. การเตรียมงานศิลป์ (artwork)
ในการผลิตรายการวิดีโอนั้น จำเป็นจะต้องมีการเตรียมเกี่ยวกับศิลปกรรม เช่น
ชื่อเรื่อง รายชื่อผู้ร่วมผลิตรายการ ภาพวาด วัสดุกราฟิก (แผนภูมิ แผนภาพ แผนสถิติ และแผน-
ภาพ หรือแผนผัง) ฉากและสิ่งประกอบจากอื่น ๆ
7. อุปกรณ์และวัสดุสำหรับการสาธิต (equipment and material for
demonstration)
ก่อนการบันทึกวิดีโอต้องแน่ใจว่าสิ่งต่าง ๆ ที่จะใช้ในการสาธิตตามเนื้อหาที่กำหนด
ไว้มีพร้อมอยู่พอที่จะหยิบใช้สอยได้อย่างสะดวก
8. การบันทึกภาพ (video recording)
ก่อนการบันทึกภาพ ผู้กำกับการแสดงควรจะตรวจสอบสิ่งต่าง ๆ เครื่องมือและการ
ต่อสายทั้งหมดให้เรียบร้อย ตรวจสอบสี ความคมชัดและความถูกต้องของภาพตามบท จากเครื่องรับ
โทรทัศน์ ควบคุมดูแลการทำงานของเจ้าหน้าที่ฝ่ายต่าง ๆ ไปพร้อมกัน

9. การตัดต่อ (editing)

หลังจากที่บันทึกภาพได้ครบตามต้องการแล้ว ก็จะต้องนำภาพต่าง ๆ มาตัดต่อให้เป็นเรื่องเป็นราวตามบทที่กำหนด ทั้งนี้โดยใช้เครื่องควบคุมการตัดต่อภาพ (editing control)

10. การบันทึกเสียง (sound recording)

ในขั้นนี้เป็นขั้นของการบันทึกเสียงต่าง ๆ ที่จะถูกบันทึกเข้าไปในแถบวิดิทัศน์ตามบทนั้น ควรจะได้มีการบันทึกเสียงลงในแถบเสียงก่อน เพราะการตัดต่อแถบเสียงจะง่ายกว่าการตัดต่อแถบวิดิทัศน์ โดยเฉพาะหากเราบันทึกเสียงลงในแถบเสียงแบบม้วน (open reel tape) เสียงต่าง ๆ ที่จะมีการบันทึกในขั้นนี้ก็มีเสียงจากคำบรรยาย การสนทนา เพลง และเสียงประกอบ

11. การฉายทดลอง (preview)

เมื่อตัดต่อแถบวิดิทัศน์และบันทึกเสียงต่าง ๆ ตามบทที่กำหนดไว้แล้ว เราก็ให้นำเอาแถบวิดิทัศน์นั้นฉายให้ผู้ร่วมงานฝ่ายต่าง ๆ ได้ชม ตรวจสอบและวิพากษ์วิจารณ์ว่ามีอะไรยังบกพร่องอยู่ทำการปรับปรุงแก้ไข นำแถบวิดิทัศน์ต้นฉบับ (Master Tape) ดังกล่าวไปอัดสำเนา (DUPLICATE) ลงบนแถบวิดิทัศน์ที่จะนำไปใช้ฉายกับกลุ่มเป้าหมาย และเพื่อความสมบูรณ์ของรายการวิดิทัศน์ที่ผลิตควรจะนำไปฉายทดลองกับกลุ่มบุคคลเป้าหมาย โดยสุ่มตัวอย่างกลุ่มบุคคลเป้าหมาย เมื่อฉายแล้วก็นำผลมาวิเคราะห์แล้วปรับปรุงแก้ไข นำไปฉายให้กลุ่มตัวอย่างบุคคลเป้าหมายที่แท้จริงดูอีกครั้ง การผลิตรายการวิดิทัศน์ดังกล่าวก็จะสำเร็จตามเป้าหมาย

12. การนำไปใช้ (utilization)

นำแถบวิดิทัศน์ที่ผ่านการแก้ไขปรับปรุงแล้วไปฉายกับบุคคลเป้าหมาย ซึ่งอาจเป็นการฉายประกอบการสอน ฉายในห้องฝึกอบรม หรือฉายบนรถเคลื่อนที่

13. การประเมินผล (evaluation)

ควรมีการประเมินผลการชมโทรทัศน์ การประเมินผลแถบวิดิทัศน์จะทำให้เราทราบว่า บุคคลเป้าหมายมีความรู้และเข้าใจในเนื้อหาหรือไม่ อย่างไรก็ตามยังทราบว่า บุคคลเป้าหมายมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับการถ่ายทำ การสาริต (ถ้ามี) การดำเนินเนื้อหา การตัดต่อ ศิลปกรรม ดนตรีและเสียงประกอบ ซึ่งผลจากการประเมินผลนี้ผู้ผลิตสามารถนำไปใช้ปรับปรุงแถบวิดิทัศน์ และอาจใช้เป็นแนวทางในการผลิตรายการวิดิทัศน์เรื่องอื่น ๆ ได้

หากผู้สอนต้องการที่จะตรวจสอบให้ทราบว่า หลังจากที่ถูกกลุ่มเป้าหมายได้ชมรายการวิดิทัศน์แล้วมีความรู้เพิ่มขึ้นหรือไม่ ก็อาจจะทำการทดสอบความรู้ของผู้ชมก่อนชมรายการวิดิทัศน์ (pre-test) และหลังจากชมรายการวิดิทัศน์แล้วก็ทำการทดสอบหลังการชม (post-test) อีกครั้ง แล้วนำผลการทดสอบก่อนชมและหลังชมมาเปรียบเทียบกัน หากคะแนนของการทดสอบหลังชมสูงกว่าคะแนนก่อนการชมย่อมแสดงว่า บุคคลกลุ่มเป้าหมายได้รับความรู้เพิ่มเติมจากการชมรายการวิดิทัศน์เรื่องดังกล่าว

จากกระบวนการผลิตรายการวิทยุทัศน์การสอน ที่นักศึกษาหลายท่านได้เสนอแนวคิดไว้ นั้น จะเห็นว่าทุกท่านให้ความสำคัญของการนำเสนอปัญหาตอนแรกของบทเรียน การเลือกเนื้อหาที่เหมาะสม วิธีการเสนอเนื้อหาที่ดีและการสรุปผลตอนท้าย ดังนั้นผู้ผลิตรายการวิทยุทัศน์การสอน จึงควรตระหนักและคำนึงถึงให้มาก เพื่อจะได้นำไปผลิตรายการวิทยุทัศน์การสอนที่ถูกต้อง และมีความสมบูรณ์แบบในโอกาสต่อไป

อาจกล่าวได้ว่าแถบวิทยุทัศน์ เป็นเทคโนโลยีที่พัฒนามาจากการผลิตภาพยนตร์ ดังนั้น ในการผลิตรายการวิทยุทัศน์จึงจำเป็นต้องมีพื้นฐานในเรื่องของภาษา ภาพยนตร์

มิลเลอร์สัน (Millerson, 1983) กล่าวถึงภาษาภาพยนตร์ที่นำมาใช้ในการผลิต แถบวิทยุทัศน์ว่า ภาษาภาพยนตร์ที่ผู้ผลิตรายการหรือจัดรายการทางโทรทัศน์จำเป็นต้องมีความรู้ ก่อนที่จะดำเนินการเขียนบท ไปจนถึงการลงมือผลิตนั้นประกอบด้วย

1. การวางเค้าโครงเรื่อง (treatment)

จะต้องใช้ภาษาภาพยนตร์ที่เกี่ยวข้องดังนี้

1.1 ช็อต (shot) เป็นหน่วยที่เล็กที่สุดของภาพยนตร์ ซึ่งเทียบเท่ากับคำที่ถูกนำมาเรียงต่อกันเข้าเป็นประโยคในภาษาเขียน ความยาวโดยเฉลี่ยไม่เกิน 20-30 วินาที 1 ช็อต หมายถึง ภาพที่เคลื่อนไหวอันเนื่องมาจากการที่กล้องเริ่มทำการถ่ายต่อเนื่องกันไปโดยไม่ขาดตอน จนกระทั่งหยุดโดยไม่มีสิ่งใดมาขัดจังหวะ

1.2 ฉาก (scene) ประกอบด้วย ช็อตต่าง ๆ ต่อเนื่องกันไปในสถานที่ (location) เดียวกันและในเวลาเดียวกันจนการแสดงนั้นจบลง เทียบได้กับย่อหน้าหรือพารากราฟหนึ่ง

1.3 ตอน (sequence) เป็นการนำภาพหลาย ๆ ฉากมารวมกันเข้าเป็นตอน เทียบได้กับบท ๆ หนึ่ง ของหนังสือเล่มหนึ่ง

เมื่อนำเอาภาพยนตร์หลาย ๆ ตอนมาต่อกันเข้าก็จะได้เรื่องราวที่สมบูรณ์เป็นภาพยนตร์หนึ่งเรื่อง เทียบได้กับบทหลาย ๆ บทในหนังสือเล่มหนึ่ง เมื่อรวมกันแล้วก็จะ เป็นหนังสือ 1 เล่ม

2. การเคลื่อนไหวกล้อง (camera movement)

การกำหนดการถ่ายภาพบันทึกแถบวิทยุทัศน์นั้น ผู้เขียนบทควรจะต้องทราบถึงลักษณะของภาพที่ต้องการถ่ายอันเกิดจากการเคลื่อนไหวกล้อง และเลนส์บันทึกภาพที่มีส่วนทำให้ภาพที่เกิดขึ้นมีลักษณะแตกต่างกัน ซึ่งส่งผลทำให้เกิดการสื่อความหมายไปยังกลุ่มผู้ชมแตกต่างกันตามไปด้วย การเคลื่อนไหวกล้องมีดังนี้

2.1 การซูม (zooming) เป็นการเปลี่ยนแปลงขนาดของภาพอย่างต่อเนื่อง จากขนาดเล็กไปหาขนาดใหญ่ (zoom out) หรือจากขนาดใหญ่ไปหาขนาดเล็ก (zoom in) โดยการเปลี่ยนความยาวโฟกัสของเลนส์ซูมอย่างต่อเนื่อง ขณะที่กล้องอยู่กับที่ การซูมควรทำอย่างมีวัตถุประสงค์เท่านั้น เช่น เมื่อเปิดเรื่องหรือเพื่อเน้นวัตถุบางอย่างโดยอ้างอิงถึงสถานที่หรือภาพรวม ทำให้ผู้ชมรู้สึกว่ามีวัตถุชิ้นนั้นถูกดึงเข้ามาใกล้ เพื่อดูรายละเอียดให้ชัดเจนขึ้นอีก

2.2 การแพน (panning) เป็นการกวาดกล้องไปทางซ้ายหรือขวาตามแนวนอน โดยวัตถุอาจอยู่นิ่งหรือกวาดกล้องตามวัตถุที่เคลื่อนที่ไป การแพนควรใช้อย่างมีจุดมุ่งหมาย จากจุดเริ่มแพนและจุดสุดท้ายที่กล้องหยุดนิ่งควรให้อยู่ในลักษณะภาพที่พอดีกัน

2.3 การทิลต์ (tilting) เป็นการเคลื่อนไหวกล้องทางแนวตั้ง โดยการกดกล้องลง เรียกว่า Tilt down หรือเงยกล้องขึ้น เรียกว่า Tilt up จะได้ภาพต่อเนื่องกัน ใช้เมื่อถ่ายติดตามที่มีความต่อเนื่องในแนวตั้ง หรือถ่ายครอบคลุมความสูงของวัตถุที่มีขนาดใหญ่เกินกว่าที่กล้องจะบันทึกภาพทั้งหมดไว้ได้ เช่น เจดีย์ หอคอยของโบสถ์ตึกสูง ๆ

2.4 การดอลลี่ (dolly) เป็นการเคลื่อนกล้องเข้าไปใกล้วัตถุที่ถ่ายมากยิ่งขึ้น (dolly in) หรือเคลื่อนกล้องออกห่างจากวัตถุ (dolly out) คล้าย ๆ กับการซูม แต่ต่างกันตรงที่ว่า การดอลลี่จะแสดงให้เห็นมุมของภาพที่เปลี่ยนไปพร้อมกับขนาดของภาพที่ปรากฏก็เปลี่ยนไปด้วย ภาพที่ได้จะต่อเนื่องกันเหมือนคนดูก้าวเข้าไปหาตัวแสดงแบบที่สายตาสายตาจ้องจับอยู่ที่ตัวแสดงนั้น

2.5 การทรัค (trucking) เป็นการเคลื่อนกล้องไปตามแนวนานกับวัตถุทางซ้าย (truck left) หรือเคลื่อนไปทางขวา (truck right) มักใช้เมื่อต้องการติดตามการเคลื่อนไหว หรือเคลื่อนที่ของวัตถุ หรือให้ผู้ชมมีความรู้สึกร่วมรับรู้ในการเคลื่อนที่ด้วย เปรียบได้เช่นเดียวกับผู้คนที่นั่งรถที่กำลังเคลื่อนที่เข้าไปพบกับเหตุการณ์นั้นด้วยตนเอง

3. ชนิดของภาพ (type of shot)

ลักษณะของภาพที่ปรากฏในแต่ละช็อต (shot) จะพิจารณาจากจอภาพว่าวัตถุที่ถ่าย (subject) ที่สำคัญนั้นคืออะไร และปรากฏใกล้ไกลอย่างไร จนทำให้วัตถุนั้นมีขนาดต่างกันออกไป การเคลื่อนที่กล้องหรือใช้เลนส์ซูม เพื่อจับภาพในระยะที่ต่าง ๆ กันไปนี้ จะทำให้เกิดความแตกต่างของภาพหลายแง่มุม (variety) เพื่อสร้างจุดสนใจและสร้างการเชื่อมต่อระหว่างภาพ (transition) และเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้ดูไปหารายละเอียดที่ผู้ถ่ายภาพต้องการให้ผู้ดูเห็นระยะของกล้องกับวัตถุที่ถูกถ่ายภาพควรมีระยะต่าง ๆ กันดังนี้

3.1 ภาพถ่ายระยะไกลมาก (Extra Long Shot) ใช้เมื่อต้องการที่จะแนะนำ (introduce) ฉาก และสิ่งที่อยู่รอบ ๆ ด้วยช็อตทั่ว ๆ ไป ซึ่งให้เห็นภาพรวม ๆ กัน เป็นจุดเริ่มต้นของฉาก แสดงความสัมพันธ์พื้นฐานระหว่างส่วนต่าง ๆ ในฉาก บางครั้งก็เขียน

ย่อกว่า ELS นิยมใช้บันทึกภาพกิจกรรมที่เกิดขึ้นในมุมกว้าง ๆ แต่ไม่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อตัวบุคคลที่อยู่ในภาพนั้น

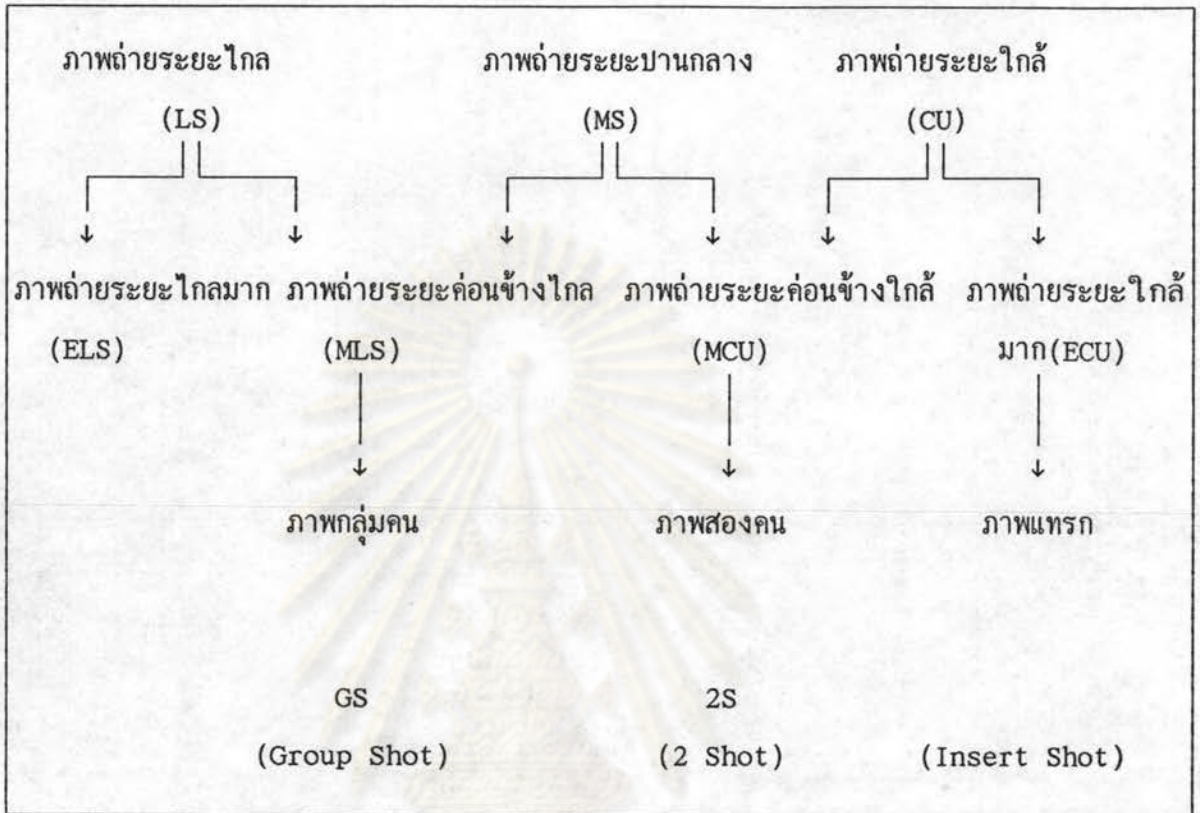
3.2 ภาพถ่ายระยะไกล (Long Shot หรือ LS) สามารถใช้ในการแนะนำได้เช่นเดียวกับการสร้างสถานที่ บรรยากาศ ความประทับใจของบุคคลภายในฉากจะเพิ่มมากขึ้น บุคคลในฉากมีความสำคัญมากขึ้น ใช้สร้างความรู้สึกต่อเนื่องของข้อต่อข้อต่อก้อย ๆ เพิ่มความอยากรู้อยากเห็นที่ละน้อย เป็นการกระตุ้นความรู้สึกของการคาดหวังเดาเหตุการณ์ต่อไป ควรระวังการเสนอภาพ เมื่อสถานที่เปลี่ยนแปลงไปไม่อยู่ในกลุ่มเดียวกัน ควรมีสิ่งบอกเวลา สถานที่ และบทบาทความเคลื่อนไหวของผู้แสดงได้อย่างถูกต้อง

3.3 ภาพถ่ายระยะปานกลาง (Medium Shot หรือ MS) หลังจากสร้างภาพให้เห็นที่ตั้งด้วยภาพถ่ายระยะไกลแล้วกล้องก็มักจะเคลื่อนที่ไปใกล้ยิ่งขึ้น หรือใช้เลนส์ที่มีความยาวโฟกัสมากกว่าดึงภาพวัตถุให้ใหญ่ขึ้น นำส่วนสำคัญหลักมาให้เห็นชัดเจนยิ่งขึ้น เพื่อเข้าสู่ลักษณะทั่วไปของการแสดง การเคลื่อนไหวในวงกว้างจะน้อยลง

3.4 ภาพถ่ายระยะใกล้ (Closed up หรือ CU) เมื่อถ่ายภาพระยะใกล้ กล้องจะอยู่ใกล้พอที่จะเปิดให้ส่วนของฉากที่สำคัญส่วนหนึ่งมีความเด่นชัด บรรจุเฉพาะบทบาทความเคลื่อนไหวของผู้แสดงที่เป็นจุดสนใจหลัก ๆ ส่วนรายละเอียดจะถูกตัดทิ้งไป ภาพถ่ายระยะใกล้ถือว่าเป็นข้อดีที่มีพลังมาก สามารถสร้างปฏิกิริยาการตอบสนอง และอารมณ์จากผู้ดู ปรับความสนใจและการเน้นย้ำวัตถุหรือตัวแสดง

3.5 ภาพถ่ายระยะใกล้มาก (Extreme Closed up หรือ ECU) แสดงรายละเอียดของวัตถุ และตัวแสดงเน้นอารมณ์ของผู้แสดง ภาพถ่ายระยะใกล้มาก ๆ ช่วยเน้นสิ่งใดสิ่งหนึ่งพิเศษ อย่างไรก็ตามเมื่อจะใช้ภาพถ่ายระยะใกล้และภาพถ่ายระยะใกล้มาก ต้องแน่ใจว่ารายละเอียดที่แสดงออกมาแล้วจะไม่ถูกเน้นมากเกินไป ไม่ทำให้ผู้ดูเสียความรู้สึกต่อสถานที่ หรือลืมนึกความสัมพันธ์ที่มีต่อวัตถุหลักไป

ชนิดของภาพเป็นเทคนิคที่จะบอกเรื่องราวต่าง ๆ ของภาพยนตร์ซึ่งเป็นฟอร์มพื้นฐานที่ผู้เขียนบทจำเป็นต้องเข้าใจจึงจะถ่ายทอดเรื่องราวออกมาเป็นบทที่สมบูรณ์ได้ การใช้ ชนิดของภาพที่ผิด ๆ อาจทำให้ผู้ดูเกิดความเบื่อหน่าย ไม่สามารถทำให้ผู้ดูรู้เรื่องราวที่ต้องการได้ สรุปเรื่องราวที่ผิด ๆ และไม่ได้รับข้อมูลที่สำคัญ ซึ่งผู้ต้องการเห็นควรจะได้รับในภาพและเสียงจากบทโทรทัศน์

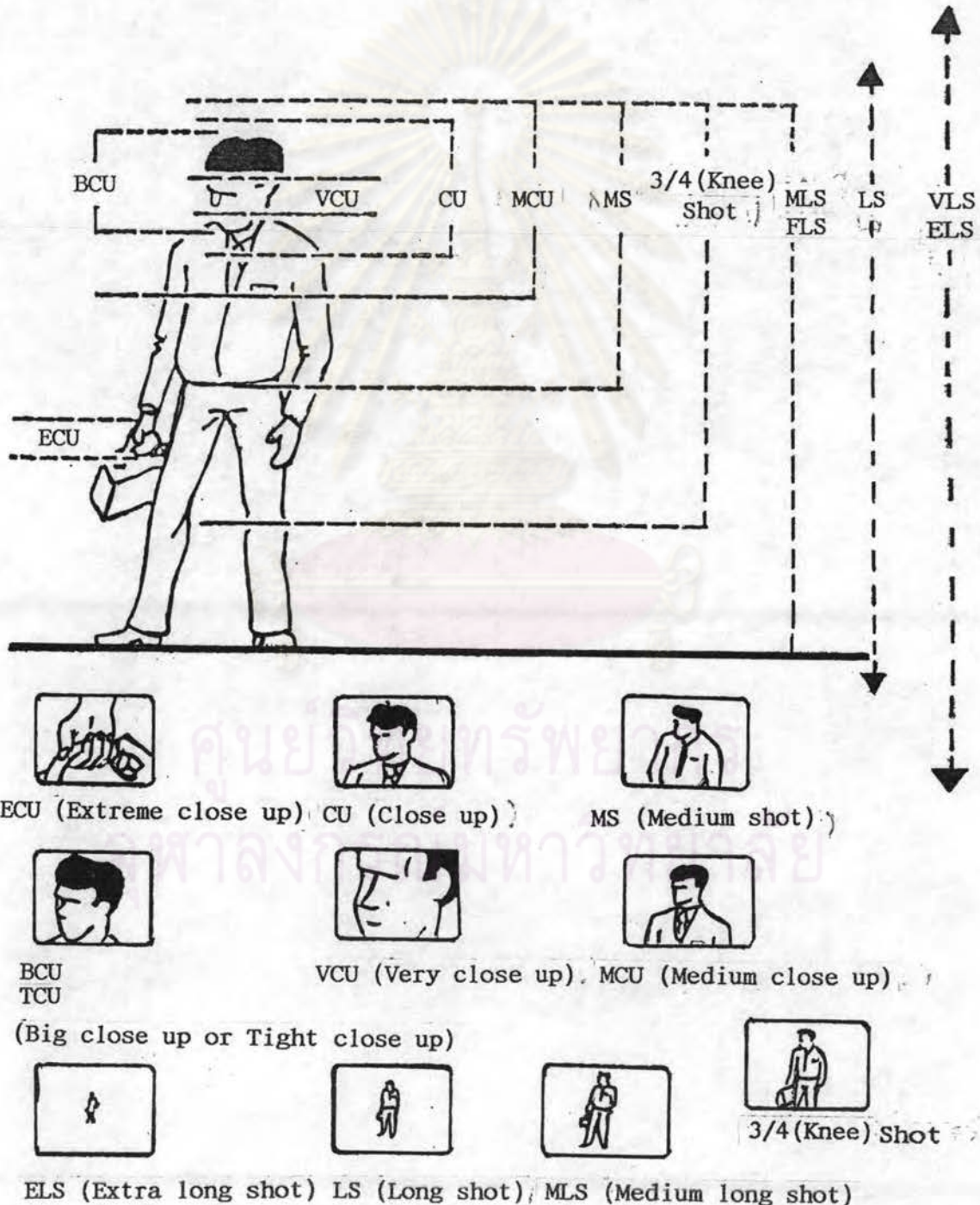

ภาพที่ 1 แผนภูมิแสดงชนิดของภาพ

ที่มา : Millerson, 1983: 318

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตามปกติเรามักจะแบ่งลักษณะภาพใหญ่ ๆ เป็น 3 ลักษณะคือ ภาพถ่ายระยะไกล (LS) ภาพถ่ายระยะปานกลาง (MS) และภาพถ่ายระยะใกล้ (CU) เพื่อให้ง่ายต่อการเขียนบทโทรทัศน์ ซึ่งไม่ต้องการความละเอียดละออของภาพมากนัก ลักษณะภาพทั้ง 3 แบบนี้ ยังสามารถแยกออกเป็นลักษณะภาพย่อย ๆ ได้มากมายเช่นเดียวกับภาพบุคคล ซึ่งอาจแสดงให้เห็นได้ในภาพบุคคลลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

4. การเชื่อมต่อภาพ (transition)

การเชื่อมต่อภาพย่อย ๆ เข้ามาเป็นตอนเดียวกันระหว่างช็อตหรือฉาก อาจทำได้หลายวิธีดังนี้

4.1 การตัดภาพ (cut) เป็นการเปลี่ยนภาพอย่างฉับพลัน โดยการเปลี่ยนจากภาพหนึ่งมาเป็นอีกภาพหนึ่ง โดยไม่มีอะไรมาคั่น แต่ผู้ดูสามารถเข้าใจได้โดยอาศัยความต่อเนื่องทางเนื้อหาหรือต่อเนื่องทางสายตา ได้แก่ ฉากที่สัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด เช่น ภาพถ่ายระยะไกล (LS) ต่อกับภาพถ่ายระยะใกล้ (CU) ของสิ่งเดียวกันหรือถ่ายสิ่งเดียวกันแต่มุมที่ต่างกันในเวลากระชั้นชิดกัน

4.2 ภาพจาง (fade) ใช้ต่อเชื่อมภาพระหว่างกัน โดยให้ฉากแรกค่อย ๆ จางหายไป (fade out) แล้วฉากใหม่ค่อย ๆ สร้างขึ้น มักใช้เมื่อเริ่มเรื่องหรือหมดตอนหนึ่ง ๆ ของภาพยนตร์แล้ว และใช้สำหรับคั่นเชื่อมโยงระหว่างฉากแรกกับฉากหลัง ซึ่งเป็นเวลาล่วงมานานหรือสถานที่ที่อยู่ห่างไกลกันมาก

4.3 ภาพจางซ้อน (dissolve) มีลักษณะที่ฉากแรกค่อย ๆ จางออกไปในขณะที่ฉากหลังค่อย ๆ จางซ้อนเข้ามาจนกระทั่งฉากแรกจางหายไปเหลือแต่ฉากหลังเท่านั้น ใช้สำหรับคั่นเชื่อมโยงระหว่างฉากแรกกับฉากหลังหรือระหว่างหลายฉาก ซึ่งเป็นเวลาล่วงมาไม่นานนัก และในภาพของฉากแรกกับฉากหลังไม่มีอะไรให้สังเกตเห็นได้ว่า มีความต่อเนื่องเชื่อมโยงกันเลย ใช้สำหรับกรณีที่ผู้ถ่ายทำต้องการจะให้ผู้ชมมองเห็นความสัมพันธ์ของฉากทั้งสอง

4.4 ภาพซ้อน (superimpose) เป็นการซ้อนฉาก 2 ฉากเข้าด้วยกันแสดงให้เห็นเหตุการณ์ต่างสถานที่ในเวลาเดียวกัน สร้างภาพความคิดคำนึงของบุคคลต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด โดยการถ่ายภาพใบหน้าและภาพเหตุการณ์ไปพร้อม ๆ กัน นอกจากนี้ยังใช้ในการสร้างภาพแปลกใหม่ เช่น มนุษย์ล่องหน หรือภาพผี

4.5 ภาพกวาด (wipe) เป็นภาพที่มีภาพใหม่ทำการกวาดภาพเก่าออกไปจากจอทีละน้อยจนภาพเก่าหมดไป หรือภาพใหม่เข้ามาแทนที่ในลักษณะการกวาดจะมีรูปแบบต่าง ๆ กัน ให้เลือกในเครื่องทาสภาพพิเศษ (Special effect generator) เช่น กวาดจากซ้ายไปขวาบนลงล่าง จากมุมหนึ่งของภาพไปสู่อีกมุมหนึ่ง หรือจากกึ่งกลางภาพกระจายไปยังกรอบภาพ

ในทางทฤษฎีแล้วไม่มีใครบอกได้อย่างแน่นอนว่าภาพแต่ละภาพที่จะเสนอนั้น จะเปลี่ยนภาพจากภาพหนึ่งไปยังอีกภาพหนึ่งโดยวิธีใดจึงจะดีที่สุด ส่วนใหญ่การตัดต่อลำดับภาพก็ใช้แนวทางกว้าง คือ ให้ภาพที่ปรากฏมีความต่อเนื่องกัน และถือเป็นแนวปฏิบัติกันตลอดมา (คณิง กายสอน, 2524)

มิลเลอร์สัน (Millerson, 1974) ได้กล่าวถึงวิธีการตัดต่อลำดับภาพพื้นฐานของโทรทัศน์ไว้ดังนี้

1. การตัดภาพ (The Cut) แบ่งออกเป็น

1.1 การตัดภาพแบบต่อเนื่อง (Continuity-Cutting) คือการเปลี่ยนภาพของภาพหนึ่งไปยังอีกภาพหนึ่งทันที โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเปลี่ยนองค์ประกอบ ขนาด ระยะของภาพ ในแง่มุมต่าง ๆ ตามผู้ที่กำกับรายการต้องการที่จะให้ผู้ดูได้ดูไปตามลำดับ

1.2 การตัดภาพแบบฉับพลัน (Dynamic-Cutting) คือ การเปลี่ยนภาพจากภาพหนึ่งไปยังอีกภาพหนึ่งทันที โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเปลี่ยนองค์ประกอบ ขนาด ระยะของภาพไปตามความเหมาะสมและจะข้ามฉากหนึ่งฉากใดไปให้ผู้ดูคิดตามเอง อาจไม่ต่อเนื่องกันในเรื่องเป็นเวลา และบทบาทก็ได้

2. ภาพจาง (Fade) แบ่งออกเป็น

2.1 ภาพจางเข้า จางออก แบบเร็ว (Fast Fade in, Fade out) คือ ภาพที่ปรากฏขึ้นจากความมืด จนเป็นภาพที่ชัดเจนตามปกติ และภาพที่มองเห็นชัดเจนตามปกติเลือนหายไปสู่ความมืดสนิท ใช้เวลา Fade 1-2 วินาที มีจุดมุ่งหมายเพื่อแสดงถึงเหตุการณ์ที่เริ่มขึ้นและสิ้นสุดลงโดยเร็ว

2.2 ภาพจางเข้า จางออกแบบช้า (Slow Fade in, Fade out) คือ ภาพที่ค่อย ๆ ปรากฏขึ้นจากความมืด จนเป็นภาพที่ชัดเจนตามปกติ และภาพที่มองเห็นชัดเจนตามปกติค่อย ๆ เลือนหายไปสู่ความมืดสนิท ใช้เวลา Fade 3-5 วินาที มีจุดมุ่งหมายเพื่อแสดงถึงเหตุการณ์ที่เริ่มขึ้นและสิ้นสุดลงอย่างช้า ๆ

3. การซ้อนภาพ (Mix) คือ การนำภาพ 2 ภาพมาผสมเป็นภาพเดียวกัน โดยใช้ภาพจางออก (Fade out) ซ้อนกับภาพจางเข้า (Fade in) แบ่งออกเป็น

3.1 ภาพจางซ้อนแบบเร็ว (Quick mix, dissolve) คือ การนำภาพจางออก (Fade out) มาซ้อนกับภาพจางเข้า (Fade in) ให้ช่วงเวลาภาพแรกจางลง ภาพต่อมาจะปรากฏชัดขึ้นมาแทนที่ และปรากฏอยู่เพียงภาพเดียว ใช้เวลา 2-4 วินาที มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปลี่ยนเวลาในช่วงใกล้ ๆ กัน หรือสถานที่ที่ใกล้ ๆ กันกับเหตุการณ์ในฉากแรก

3.2 ภาพจางซ้อนแบบช้า (Slow mix, dissolve) คือ การนำภาพจางออก (Fade out) มาซ้อนกับภาพจางเข้า (Fade in) ในช่วงเวลาที่ภาพแรกค่อย ๆ จางลง ภาพต่อมาจะค่อย ๆ ปรากฏชัดขึ้นมาแทนที่และปรากฏอยู่เพียงภาพเดียว ใช้เวลา 6-10 วินาที มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปลี่ยนเวลาที่ช่วงห่างกัน หรือสถานที่ที่ไกลจากเหตุการณ์ในฉากแรก

3.3 ภาพซ้อน (Superimposition) คือการนำภาพจางออก (Fade out)

มาซ้อนกับภาพจางเข้า (Fade in) ให้ภาพแรกลดความเข้มลง และภาพต่อมาจะปรากฏขึ้นมาซ้อนกับภาพแรก โดยภาพทั้งสองมีความชัดเจนใกล้เคียงกัน มีความมุ่งหมายเพื่อแสดงความสับสนในเรื่องเวลาและสถานที่ ความคิดฝัน และความซุกมุ่นวุ่นวาย

จากการศึกษาผลการรับรู้ความหมายของผู้ชมรายการโทรทัศน์การสอนที่ใช้การตัดต่อแบบต่าง ๆ ครั้ง หนึ่ง ภายสอน (2524) ได้สรุปผลการศึกษาไว้ว่า

ผลการรับรู้ความหมายของภาพของผู้ชมรายการโทรทัศน์การสอนที่ใช้การตัดต่อแบบต่างๆ เมื่อเปรียบเทียบกันทุกแบบปรากฏว่า วิธีการตัดต่อแบบภาพจางซ้อนเร็ว ผู้ชมรายการรับรู้ได้ดีที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับวิธีตัดต่อแบบภาพจางซ้อนช้า, แบบภาพจางเข้าจางออกช้า, แบบภาพจางเข้า-จางออกเร็ว และแบบภาพซ้อนภาพตามลำดับแล้วแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

วิธีตัดต่อแบบตัดภาพลับพลัน ผู้ชมรายการรับรู้ได้ดีเป็นอันดับสอง เมื่อเปรียบเทียบกับวิธีตัดต่อแบบภาพจางซ้อนช้าและแบบภาพจางเข้าจางออกช้าแล้ว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

วิธีตัดต่อแบบตัดภาพต่อเนื่อง ผู้ชมรายการรับรู้ได้ดีเป็นอันดับสาม เมื่อเปรียบเทียบกับวิธีตัดต่อแบบภาพจางซ้อนช้า และภาพจางเข้าจางออกช้าแล้ว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

วิธีตัดต่อแบบภาพซ้อนภาพส่งผลต่อการรับรู้ของผู้ชมดีกว่าการตัดต่อแบบภาพจางซ้อนช้าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าเทคนิคการลำดับภาพแบบต่าง ๆ ให้ผลต่อการรับรู้ของผู้ชมต่างกัน ผู้วิจัยเห็นว่าคุณค่าของโทรทัศน์ส่วนหนึ่งอยู่ที่เทคนิคการนำเสนอรายการโทรทัศน์ที่ผ่านขบวนการตัดต่อลำดับภาพ การวิจัยนี้จึงต้องการศึกษาเปรียบเทียบการตัดต่อแบบต่าง ๆ เมื่อนำมาใช้ในการผลิตสื่อเพื่อการสอนในวิชาพื้นฐานสำหรับนักเรียน

การเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา

ในชีวิตประจำวันของมนุษย์นั้น ภาษากลายเป็นสิ่งจำเป็นมากในการใช้ติดต่อสื่อสารกับบุคคลทั่วไป นอกจากภาษาจะเป็นเครื่องมือในการติดต่อของมนุษย์แล้ว ภาษายังถือเป็นมรดกทางวัฒนธรรมอย่างหนึ่งซึ่งจำเป็นต้องมีการสืบทอดต่อไป โรงเรียนถือเป็นสถาบันหนึ่งในสังคมซึ่งมีบทบาทในการถ่ายทอดวัฒนธรรมต่าง ๆ ให้แก่บุคคลในสังคม โดยที่โรงเรียนได้มีบทบาทในการสืบทอดวัฒนธรรม

นี้เอง โรงเรียนประถมศึกษาในประเทศไทยจึงมีบทบาทในการสอนภาษาไทย อันเป็นภาษาประจำชาติให้แก่แก่นักเรียน แต่เนื่องจากในปัจจุบันสถานการณ์ของโลกได้เปลี่ยนแปลงได้ เพราะมนุษย์ทั่วโลกได้มีการติดต่อสื่อสารถึงกันอย่างทั่วถึง การที่เด็กไทยได้เรียนภาษาไทยเพียงภาษาเดียว อาจจะไม่เป็นการเพียงพอ การเรียนภาษาอังกฤษ ซึ่งถือเป็นภาษาสากลที่คนทั่วโลกใช้ติดต่อสื่อสารกันอยู่ จะช่วยให้คนไทยสามารถสื่อสารกับคนทั่วโลกได้เข้าใจ ซึ่งจะก่อให้เกิดมิตรภาพและสันติภาพขึ้นในโลก (ประไพ เทียนเงิน, 2534)

จากประโยชน์ และความเกี่ยวข้องที่ภาษาอังกฤษมีต่อความเป็นอยู่ของคนไทยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้เช่นนี้ การเรียนรู้ภาษาอังกฤษจึงจำเป็นสำหรับสังคมไทย และเป็นประโยชน์ต่อเด็กไทย (ผอຍພາ พັນรຸທິກ, 2525) ดังนั้น ภาษาอังกฤษจึงได้รับความสนใจจากบุคคลทั่วไป และเข้ามามีบทบาทในหลักสูตรแทบทุกระดับชั้นการศึกษา ตั้งแต่ในฐานะที่เป็นวิชาเลือกจนกระทั่ง เป็นวิชาสามัญ บังคับตามหลักสูตรประโยคประถมศึกษาตอนปลายพุทธศักราช 2503 โดยกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดให้นักเรียนตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลายขึ้นไปเรียนวิชาภาษาอังกฤษ (กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ, 2511: 10)

หลังจากที่ประเทศไทยได้จัดให้มีการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษกันอย่างจริงจัง เมื่อประมาณ 30 กว่าปีมาแล้ว ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้บรรจุเข้าเป็นรายวิชาหนึ่งในหลักสูตร ให้นักเรียนทุกคนเรียนวิชาภาษาอังกฤษตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เป็นต้นไป แม้จะมีการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนมานานแล้วก็ตาม สุโร พงษ์ทองเจริญ (2520: 1) มีความเห็นว่ายังไม่ประสบผลสำเร็จในการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทย เพราะปรากฏว่าเมื่อนักเรียนได้เรียนจบหลักสูตรมัธยมศึกษาปีที่ 2 แล้ว ซึ่งถือว่านักเรียนได้ผ่านการเรียนภาษาอังกฤษมาแล้วเป็นเวลา 6 ปี แต่นักเรียนส่วนมากยังฟังภาษาอังกฤษไม่รู้เรื่อง พูดภาษาอังกฤษได้น้อยหรือไม่ได้เลย ความสามารถในการอ่านและทำความเข้าใจเนื้อความที่อ่านได้ล้มปล้นทันทีที่ยังอยู่ในเกณฑ์ต่ำ รู้คำศัพท์น้อย และไม่สามารถจะเขียนภาษาอังกฤษได้อย่างถูกต้อง นับว่าเป็นการสิ้นเปลืองเวลาไปโดยได้ผลไม่คุ้มค่า

เนื่องจากการสอนภาษาอังกฤษในระยะเวลาที่ผ่านมา ยังไม่ได้ผลเท่าที่ควร ดังนั้นในการจัดทำหลักสูตรภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 จึงมีการเปลี่ยนทิศทางในการเลือกเนื้อหาและวิธีการสอน (กระทรวงศึกษาธิการ 2525: 3) ในส่วนของเนื้อหานั้นหลักสูตรประถมศึกษา 2521 ได้กล่าวถึงเนื้อหาภาษาอังกฤษไว้ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ 2525: 1-2)

เนื้อหาการฟังและการพูด

1. ความสัมพันธ์ระหว่างเสียงสระ พยัญชนะ ตัวอักษรและคำภายในวงศัพท์ 800 คำ
2. ข้อความและโครงสร้างง่าย ๆ เช่น ประโยค คำสั่ง บอกเล่า คำถาม คำตอบสั้น ๆ ตามสถานการณ์ที่สร้างขึ้น

เนื้อหาการอ่าน

1. การอ่านออกเสียงที่สัมพันธ์กับตัวหนังสือ คำและข้อความให้ถูกต้องตามจังหวะ และวรรคตอน
2. การอ่านเรื่องที่ใช้ศัพท์ และรูปประโยคภายในวงที่กำหนด เนื้อเรื่องเหมาะสมกับวัย
3. การอ่านในใจเพื่อจับใจความ
4. การใช้พจนานุกรม

เนื้อหาการเขียน

1. การคัดและลอกแบบตัวอักษรทั้งตัวพิมพ์และตัว เขียนตามแบบที่กำหนดให้
2. การเขียนตามคำบอก ตอบคำถาม เขียนประโยคสั้น ๆ รวมทั้งการใช้เครื่องหมายวรรคตอน

จากเนื้อหาดังกล่าวข้างต้น จะพบว่าการพูดและการฟังเป็นทักษะที่จะต้องสอนควบคู่กันไป และถือเป็นทักษะขั้นต้น ส่วนในขั้นการสอนนั้นเนื้อหาได้แบ่งออกเป็น 3 ลักษณะคือ (กระทรวงศึกษาธิการ 2525: 5)

1. เนื้อหาในการทบทวนซึ่งได้แก่ คำศัพท์ ประโยคและตัวอักษรที่เรียนมาแล้วในบทต้น ๆ
2. เนื้อหาใหม่ มีทั้งคำศัพท์ใหม่ ประโยคใหม่และตัวอักษรที่จะสอนในบท
3. เนื้อหาเสริม ซึ่งเพิ่มเติมในบทเรียน ประกอบด้วยเพลงสำนวนต่าง ๆ และอื่น ๆ

การสอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษ

ในเรื่องเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของทักษะในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ พิตรวัลย์ โกวิทวดี (2515: 114) พบว่า ความเข้าใจคำศัพท์ มีความสัมพันธ์กับความเข้าใจในการอ่าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของสุธรรม ชาตะสิงห์ (2515: 74) และถาวร สุงงกษ

(2510: 95) คือ ความสามารถด้านการอ่าน มีความสัมพันธ์กับความสามารถด้านคำศัพท์ และ โครงสร้างทางไวยากรณ์

รัสเซล (Russell 1974: 406) ได้เสนอแนะว่า ความยากง่ายในการเขียนสะกดคำ และการรู้ความหมายของคำ มีความสัมพันธ์กันสูง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของแทรกซ์เลอร์ (Traxler 1974: 331-333) เฮิร์ลอคค์ (Hurlock 1964: 232-233) และ กิบสัน (Gibson 1975: 224) ที่พบว่า คะแนนการรู้ความหมายของคำศัพท์เป็นสิ่งที่ทำนายถึงผลสัมฤทธิ์ของการทดสอบทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนได้ นอกจากนี้รัสเซลยังมีความเห็นว่า คำศัพท์ที่เด็กเข้าใจแล้ว และความสามารถของเด็กที่จะเข้าใจความหมายของคำใหม่เป็นสิ่งสำคัญยิ่ง เด็กที่เข้าใจคำศัพท์มาก จะสามารถเดาความหมายของคำที่พบใหม่ได้ใกล้เคียง และใช้คำนั้น ๆ ได้โดยที่ตนยังไม่ทราบความหมายที่สมบูรณ์ ยิ่งกว่านั้น ความเข้าใจคำศัพท์จะขยายมากขึ้นเมื่อเด็กได้อ่านมากขึ้น และการทดลองของมาเฮอร์ (Maher 1975: 2616-A) ก็แสดงให้เห็นว่า คะแนนคำศัพท์สามารถเป็นตัวชี้การตีความเข้าใจภาษาได้

ผลจากการศึกษาค้นคว้าของนักจิตวิทยาหลายท่าน พบว่า โดยเฉลี่ยเด็กประถมปีที่หนึ่งจะรู้คำประมาณ 20,000 ถึง 24,000 คำ หรือ 3-6 เปอร์เซ็นต์ของคำในพจนานุกรมฉบับมาตรฐาน เมื่อถึงชั้นประถมปีที่หก จะรู้คำศัพท์ประมาณ 50,000 คำ และประมาณ 80,000 คำ หรือ 22 เปอร์เซ็นต์ของคำในพจนานุกรมฉบับมาตรฐานสำหรับเด็กที่เริ่มเข้าเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยความแตกต่างของการเรียนรู้คำศัพท์ของเด็กแต่ละคนเริ่มเห็นได้ชัดเมื่ออายุ 18 เดือน และเห็นชัดมากขึ้นตามอายุเป็นลำดับ ซึ่งสิ่งที่ทำให้เกิดความแตกต่างในเรื่องนี้อย่างมาก คือ อิทธิพลของสิ่งแวดล้อม โอกาสที่เด็กจะได้เรียนรู้ แรงกระตุ้น และสติปัญญาของเด็กเอง (พรทิพา ทองสว่าง 2527: 22)

วิลเลียม ฟรานซิส แมคเคย์ (William Francis Mackay 1965: 176-187) และ โรเบิร์ต ลาโด (Robert Lado 1955: 29) ได้เสนอแนะว่าในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษนั้น ครูผู้สอนควรจะทราบลักษณะของการเรียนรู้คำศัพท์แต่ละคำเพื่อจะได้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและได้เสนอแนะลักษณะของคำศัพท์ที่มีผลต่อการเรียนรู้คำศัพท์แต่ละคำไว้ดังนี้

1. Similarity ความเหมือนกับภาษาเดิมของผู้เรียน เช่น คำว่า Mother ในภาษาอังกฤษไปพ้องกับคำ Mutter ในภาษาเยอรมัน ทำให้คำนี้เป็นคำที่เรียนรู้ได้ง่ายสำหรับชาวเยอรมัน

2. Regularity คำที่มีกระสวน (Pattern) ที่สม่ำเสมอ (Regular Verbs) จะเรียนรู้ได้ง่ายกว่า คำศัพท์ประเภท Irregular Verbs ดังนั้นในระดับผู้เริ่มเรียนควรสอนศัพท์ประเภท Regular Verbs ก่อน

3. Availability การพิจารณาเลือกคำศัพท์จะต้องคำนึงถึงสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวผู้เรียน และสอนได้โดยวิธี Direct Method คำที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมที่จำเป็นต้องใช้ เช่น คำว่า Blackboard อาจไม่ปรากฏอยู่ในที่อื่น แต่เป็นคำศัพท์ที่เกี่ยวกับห้องเรียน ครูจำเป็นต้องใช้

4. Utility คำศัพท์ที่สื่อความหมายได้มาก จะมีประโยชน์มากสำหรับผู้เรียน โดยเฉพาะผู้ที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ

4.1 Coverage คำที่ครอบคลุมความหมายได้หลายอย่าง หรือสามารถใช้แทนคำอื่นได้หลายคำ เช่น คำว่า Seat จะรวมถึงคำว่า Chair, Bench และ Stool

4.2 Currency ความทันสมัยควรเป็นคำศัพท์ที่ใช้อยู่ในปัจจุบันของแต่ละสาขาวิชา และเป็นศัพท์ที่สัมพันธ์กับวิชาการด้านอื่น ๆ ด้วย

4.3 Intensive and Emotion Words ผู้เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศมักเรียนเพื่อแสดงออก ซึ่งแนวคิดมากกว่าการแสดงอารมณ์ คำพวกนี้ถือว่าสำคัญเป็นอันดับรองเท่านั้นสำหรับผู้เริ่มเรียนแม้ว่าจะพบเป็นปกติก็ตาม

5. Stylistic Level ศัพท์บางคำระดับการใช้ไม่เท่ากัน กล่าวคือ มีระดับสูง (High Level) และระดับต่ำ (Low Level) ระดับสูงใช้ในภาษาเขียน (Written Language) และระดับต่ำใช้ในภาษาพูดหรือสนทนา (Colloquial)

ในการสอนคำศัพท์นั้น ถ้าผู้สอนต้องการให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในการใช้คำศัพท์อย่างถูกต้องโดยสามารถอ่านและเขียนได้นั้น มีหลักในการสอนคำศัพท์ดังต่อไปนี้ (ชมถวิล เนียมทันต์ 2524: 81-82)

1. ครูจะต้องสอนคำศัพท์ที่นักเรียนเรียนในหนังสือเรียน ก่อนที่ครูจะสอนทุกครั้งครูต้องศึกษาในแต่ละบทว่าคำศัพท์คำใดที่ต้องใช้บ่อย ๆ บาง คำศัพท์จากพวกไหนอยู่ในพวกที่มีประโยชน์และจำเป็นแก่ชีวิตประจำวัน คำศัพท์พวกไหนเป็นคำศัพท์ที่นักเรียนสนใจ ครูควรต้องฝึกคำศัพท์นั้นในประโยคด้วยปากเปล่าก่อน ฝึกจนนักเรียนสามารถใช้ได้อย่างคล่องแคล่ว และถูกต้องในการสอนคำศัพท์ควรมีอุปกรณ์ประกอบด้วย

2. การสอนคำศัพท์ครูควรสอนช้า ๆ จนกว่านักเรียนจะเข้าใจความหมายของคำนั้น ๆ และนำมาใช้ในรูปประโยคได้ดี ฟังเข้าใจ สามารถออกเสียงได้ถูกต้องและเขียนได้ด้วยจึงจะเริ่มสอนคำใหม่ต่อไป

3. การสอนคำศัพท์นั้นต้องสอนในแบบสร้าง (Pattern) หรือประโยค (Sentence) และสอนเข้ารูปประโยค ฝึกจนนักเรียนสามารถใช้ประโยคได้อย่างคล่องแคล่ว จึงค่อยเริ่มคำศัพท์ คำใหม่ต่อไป ในขั้นตอนนี้ครูควรสอนคำศัพท์และโครงสร้างให้นักเรียนเรียนแต่บ่อยและต้องให้มีความเข้าใจและแม่นยำก่อน จึงค่อยสอนต่อไป

4. เมื่อสอนคำศัพท์ใหม่ ครูควรจำกัดแบบสร้างและคำศัพท์เสียก่อน เมื่อสอนคำศัพท์ใหม่ ครูควรใช้แบบสร้างเก่า ทั้งนี้เพื่อให้เด็กได้สนใจที่คำศัพท์ เด็กจะได้ไม่กังวลกับแบบสร้าง ซึ่งจะทำให้สามารถจำคำศัพท์ได้ง่าย ถ้าครูจะสอนแบบสร้างใหม่ คำศัพท์ที่ใช้ในแบบสร้างใหม่ก็ควรจะเป็นคำศัพท์เก่าที่นักเรียนเรียนมาแล้ว

5. ครูควรดำเนินการสอนทีละขั้น คือ ขั้นฟัง ขั้นพูด ขั้นอ่าน และขั้นเขียน พร้อมทั้งครูต้องเหลือเวลาทำชั่วโมงเพื่อให้การบ้าน ครูควรให้นักเรียนจดคำศัพท์หลังจากที่สอนไปแล้วเพื่อนำไปท่องจำ

เมื่อนักเรียนได้เรียนการออกเสียงคำใหม่แล้ว ครูก็สามารถให้นักเรียนเข้าใจความหมายของคำได้ทันที โดยวิธีดังนี้

1. ใช้วิธีสอนแบบตรง (Direct Method) เช่น ใช้ของจริงในห้องเรียน ซึ่งกรณีนี้ คำศัพท์ที่ใกล้ตัวนักเรียน เช่น book, chair, desk, window เป็นต้น

2. ใช้รูปภาพหรือรูปปั้นเล็ก ๆ (Figurines) ในกรณีที่ครูผู้สอนไม่สามารถนำของจริงมาแสดงกับนักเรียนได้ ครูอาจจะใช้รูปภาพซึ่งตัดมาจากวารสารต่าง ๆ หรือ หุ่นจำลองมาใช้แล้วเก็บรวบรวมไว้ใช้ต่อไป

3. ใช้การแสดงละคร (Role Play) โดยการแสดงท่าทางเพื่อบอกความหมาย เช่น ครูกระโดดเพื่อสอนคำศัพท์ Jump แต่ถ้านักเรียนไม่เข้าใจ อาจให้คำอธิบายเป็นภาษาไทยก็ได้ (ชมถวิล เนียมทันต์ 2524: 83)

ประนอม สุระชาติ (2531: 43-49) ได้กล่าวว่า นักเรียนประถมส่วนใหญ่มีปัญหาคำไม่ได้ จำเป็นที่ครูจะต้องหาวิธีเร้าความสนใจของนักเรียนให้ท่องศัพท์ หรือครูอาจให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นของตนถึงวิธีที่ใช้ท่องศัพท์ได้ผล และได้กล่าวถึงเด็กชั้นประถมปีที่หกกว่า เป็นเด็กที่เรียนรู้อังกฤษมาแล้วอย่างน้อย 1 ปีการศึกษา รู้คำศัพท์จำนวนมากพอสมควร จึงควรจัดกิจกรรมให้เด็กทบทวนคำศัพท์ที่เรียนมาแล้ว เพื่อเสริมความคิดสร้างสรรค์ประเภทขยายความคิดจากการเห็นคำ โดยครูกำหนดคำศัพท์ให้ทีละคำ แล้วให้นักเรียนนึก แล้วเขียนอิสระเป็นประโยคตามความคิดของตัวเอง แล้วให้เด็กอ่านคำที่เขียน หรือครูอาจให้นักเรียนเขียนภาพประกอบความหมายของประโยคที่ตนคิดได้ เป็นการเน้นแนวทางที่เปิดกว้าง เร้าเด็กให้คิด ไม่ยึดกับกรอบที่เคร่งครัด

ผลการวิจัยของแ่งน้อย เพียรสุขสวัสดิ์ เรื่อง "การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการสะกดคำภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างการสอบแบบใช้ เกมและแบบธรรมดา" พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความคงทนในการจำการสะกดคำภาษาอังกฤษของกลุ่มที่ได้รับการสอนแบบใช้ เกม และกลุ่มที่ได้รับการสอนแบบธรรมดา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 นั่นคือ นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบใช้ เกมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความคงทนในการจำการสะกดคำภาษาอังกฤษสูงกว่านักเรียนในกลุ่มที่ได้รับการสอนแบบธรรมดา

บทบาทของแถบวิดิทัศน์กับการสอนภาษาอังกฤษ

เทคโนโลยีทางการศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นมากในการจัดการการเรียนการสอนในปัจจุบัน การใช้เทคโนโลยีที่เป็นสื่อการสอนจะช่วยให้การเรียนรู้ และการสอนบังเกิดประสิทธิภาพสูงขึ้น การสอนภาษา ก็เช่นเดียวกัน มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องใช้สื่อการสอนเข้ามาช่วย เพราะการใช้สื่อการสอนจะช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความอยากรู้อยากเรียน และช่วยให้ผู้เรียนจดจำสิ่งที่ได้เรียนไปนั้น อย่างแม่นยำมากกว่าวิธีสอนแบบธรรมดาที่ไม่ใช้สื่อการสอนเลย ในบรรดาสื่อการสอนหลายชนิด วิดิทัศน์ เป็นหนึ่งในเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่เข้ามามีบทบาทมากในการเรียนการสอนภาษา (อมรา แสงจันทน์ 2528: 48) และในปัจจุบันสถาบันการศึกษาหลายแห่งที่มีการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ มีความคิดริเริ่มในการนำวิดิทัศน์มาเป็นสื่อในการสอนด้วย หวังว่าจะเป็นการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น (วาวแวว โรงสะอาด: 2528: 1)

อมรา แสงจันทน์ (2528: 48-49) ได้กล่าวไว้พอสรุปได้ว่า วิดิทัศน์เป็นสื่อการสอนสมัยใหม่ที่สามารถนำมาใช้สอนภาษาอังกฤษได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะวิดิทัศน์สามารถที่จะกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจบทเรียนและวิดิทัศน์สามารถแสดงให้เห็นการนำภาษามาใช้กับสถานการณ์ที่เหมาะสมและเป็นจริง ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเห็นการใช้ภาษาที่เจ้าของภาษาใช้อยู่ในชีวิตจริง แมกซ์โกเวิร์น (McGovern 1983: 58) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการใช้วิดิทัศน์ในการสอนภาษา ว่า ทำให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ที่มีชีวิตชีวาและน่าสนใจมากกว่าแถบบันทึกเสียง

สำหรับนักเรียนที่เริ่มเรียนภาษา จุดสำคัญของการใช้แถบวิดิทัศน์ คือการควบคุมในด้านปริมาณและความซับซ้อนของภาษาที่จะใช้กับนักเรียน ครูต้องจำกัดระดับของเนื้อหาเพื่อให้นักเรียนทุกคนเข้าใจได้ ครูต้องจัดกิจกรรมการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาที่ผู้เรียนใช้เรียน ครูต้องทำให้การเรียนการสอนดูง่ายและง่ายต่อการเลียนแบบ

บทบาทสำคัญของแนววิทัศน์ในระดับนี้ คือ การให้ผู้เรียนให้เข้าไปสู่โลกแห่งการใช้ภาษาที่แท้จริง โดยการใช้สื่อของภาษาที่ใช้ในชีวิตจริง ซึ่งใช้ในระดับเนื้อหาของผู้เริ่มเรียนนี้ การเลือกแนววิทัศน์ที่เหมาะสม สามารถจะถ่ายโยงภาษาจากวิทัศน์ไปสู่สถานการณ์จริงภายนอกห้องเรียนได้ และสามารถเชื่อมโยงสถานการณ์จากวิทัศน์สู่สถานการณ์จริงได้ ถ้าผู้เรียนสามารถมองเห็นและจดจำภาษาที่ได้เรียนรู้ไปใช้ในสถานการณ์จริง ซึ่งได้รับประโยชน์ 2 ประการคือ

1. วิทัศน์แสดงให้เห็นให้ผู้เรียนเห็นว่า เขาได้เรียนภาษาที่ใช้ในชีวิตประจำวันอย่างแท้จริง
2. วิทัศน์ทำให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจว่า เขาสามารถใช้ภาษาได้ตามสถานการณ์ต่าง ๆ ตามที่เรียนรู้จริง

ดังนั้น การเลือกแนววิทัศน์สำหรับระดับนี้จึงควร เป็นสื่อที่สามารถสนับสนุนประสบการณ์ทั้งด้านภาษาและสถานการณ์ที่เขาจะพบจริงในการใช้ภาษาอังกฤษ เพื่อเป็นพื้นฐานในการเรียนระดับสูงต่อไป (Allan, 1985: 73)

เชสเตน (Chastain, 1971: 1-2) ได้กล่าวว่า ถ้าครูต้องการที่จะพัฒนาวิธีการสอนภาษาที่สอง ครูต้องพยายามเข้าใจกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการเรียนภาษาที่สองทั้งหมด ซึ่งจากการสังเกตการเรียนภาษาที่สองของการเรียนนั้น พบว่าผู้เรียนจะรับข้อมูลทางภาษาโดยผ่านทาง การเห็นและการฟัง และแสดงออกในด้านการใช้ภาษาทางการพูดและการเขียน

แครชเชน (Krashen, 1983: 32-52) กล่าวถึง การพัฒนาในเรื่องความคล่องแคล่วในการใช้ภาษาในสถานการณ์สื่อความหมายว่าต้องเกิดจากกระบวนการที่เป็นไปตามธรรมชาติคล้ายกับกระบวนการเรียนรู้ภาษาที่หนึ่งและเป็นไปเพื่อสื่อความหมาย (Communication) โดยแท้จริง รูปแบบของการเรียนรู้ เพื่อสื่อความหมายจะเป็นไปตามลำดับของทักษะในการสอนภาษาในรูปแบบของภาษาพูด โดยมีสมมุติฐานเรื่องข้อมูลทางภาษาว่า การพูดไม่ได้มาจากการสอนโดยตรง การพูดจะเกิดได้เมื่อผู้เรียนสร้างความรู้ในสมองหลังจากที่ได้รับข้อมูลทางภาษาในจำนวนเพียงพอ รูปแบบภาษาที่ได้นั้นจะได้อาจมาจากการฟังหรือการอ่านด้วยความเข้าใจ ส่วนการเขียนนั้น จะได้อาจมาจากการสอนที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อการพูด

แมค อินเนส (McInnes, 1980: 23) กล่าวว่าแนววิทัศน์เป็นสื่อการสอนชนิดหนึ่งที่สามารถให้ประโยชน์หลายอย่าง ซึ่งสื่อการสอนชนิดอื่นทำไม่ได้ คือสามารถทำให้ผู้เรียนได้เห็นภาพเห็นการเคลื่อนไหว และได้ยินเสียงของเหตุการณ์ที่กำลังปรากฏอยู่ไปพร้อม ๆ กับ ผู้เรียนจะเห็นบรรยากาศของความเป็นจริงในการใช้ภาษาในสถานการณ์ต่าง ๆ และยังสามารถเห็นวัฒนธรรมของชาติ

อื่น เห็นการสื่อสารโดยใช้ท่าทาง สีหน้า แววตาเป็นเครื่องบ่งบอกนอกเหนือจากคำพูด ซึ่งคุณสมบัติเหล่านี้ ครูผู้สอนไม่สามารถอธิบายหรือสร้างให้เกิดขึ้นได้ในห้องเรียนและจากการศึกษาถึงอิทธิพลของโทรทัศน์ต่อการฟังของ บราวน์ (Brown, 1976: 461-465) พบว่า เด็กซึ่งชมรายการโทรทัศน์แม้ก็มีความสามารถในการฟังดีกว่าเด็กที่ไม่ได้ชมรายการ

เฟรนช์ (French, 1952: 90-95) ได้ศึกษาลักษณะของภาพที่นักเรียนชอบโดยใช้ภาพที่มีลักษณะซับซ้อน และภาพที่มีลักษณะง่าย ๆ เพื่อดูว่าเด็กและผู้ใหญ่ชอบภาพทั้งสองนั้นอย่างไร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษามี 3 กลุ่มคือ ครูโรงเรียนประถมศึกษา 88 คน นักเรียนอนุบาล 142 คน และนักเรียนประถมศึกษาชั้นต่าง ๆ 544 คน ผลการวิจัยพบว่า ครูชอบภาพที่มีลักษณะซับซ้อนมากกว่าภาพง่าย ๆ นักเรียนอนุบาลชอบภาพที่มีลักษณะง่าย ๆ มากกว่านักเรียนระดับประถม และนักเรียนหญิงมีแนวโน้มที่จะชอบภาพง่าย ๆ มากกว่านักเรียนชายในทุกระดับอายุ

การเลือกสื่อการสอนเป็นสิ่งจำเป็นและมีส่วนสำคัญต่อการวางแผนการสอนที่มีประสิทธิภาพ ในการเลือกวัสดุทัศนในการสอนก็เช่นเดียวกัน ได้มีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ข้อเสนอแนะแก่ครูในการเลือกวัสดุทัศนในการสอน ดังนี้คือ

ไชยยศ เรื่องสุวรรณ (2526) กล่าวว่า หลักในการเลือกวัสดุทัศนในการสอนดังนี้

1. เป็นรายการที่ตรงกับวัตถุประสงค์ของบทเรียน
2. เนื้อเรื่องง่าย น่าสนใจ เหมาะสมกับวัย และประสบการณ์ของผู้เรียน
3. คุณภาพในการถ่ายทำ แสง เสียง และฉากดี
4. เนื้อหารายการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมในขณะที่ดูด้วย (ถ้าเป็นไปได้)

สำหรับ อมรา แสงจันทร์ (2528) ได้ให้ข้อเสนอแนะในการเลือกวัสดุทัศนในการสอน ภาษาอังกฤษว่า ผู้สอนจะต้องเลือกบทเรียนเฉพาะโปรแกรมที่เหมาะสมกับระดับความรู้ความสามารถของผู้เรียนเท่านั้น ทั้งนี้ได้หมายความว่า บทเรียนในวัสดุทัศนทุกชนิดจะเข้ากับผู้เรียนทุกระดับได้

จะเห็นได้ว่า การเลือกวัสดุทัศนในการสอนนั้น จะต้องคำนึงถึงเนื้อหาได้ง่าย น่าสนใจ เหมาะกับวัยและประสบการณ์ของผู้เรียน วัตถุประสงค์ของบทเรียน รวมทั้งคุณภาพของแถบวัสดุทัศนด้วย